

РЕШЕНИЕ

№ 32074

гр. София, 01.10.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 64 състав, в
публично заседание на 09.09.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калинка Илиева

при участието на секретаря Антонина Бикова и при участието на прокурора Пламен Райнов, като разгледа дело номер **10773** по описа за **2018** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл.1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди.

Образувано е по искова молба, предявена от Г. М. В. – като физическо лице и като ЕТ „Георги Величков“ срещу Българска народна банка (БНБ). Иска присъждане на обезщетение за претърпени имуществени вреди в размер на 2 000 000 щатски долара - пропуснати ползи като физическо лице, както и в размер на 2 800 000 щатски долара в качеството му на ЕТ и два иска за неимуществени вреди от по 100 000 лева поради бездействия на длъжностни лица за заличаването му от съответен списък за публикуване на личните му данни.

Обстоятелствата, които обуславят първия иск са: бездействието за заличаване на името на ищеца от списъка на лицата с необслужвани кредити, съставен от Централно управление на БНБ. Ищецът, действащ като ЕТ, фигурира на позиция № 2403 като длъжник на търговска банка. Излага съображения, че с публикуването на тези неверни данни съществено се засягат както личните му интереси, така и интересите, свързани с търговската му дейност като фалиситатор /съдействащ по сделката/. Твърди, че за периода, за който се отнася въпросният списък, не е получавал валутен или левов кредит от „Балканбанк“ АД, както и няма наложени тежести и запори.

Сочи обстоятелствата, които обуславят втория иск: а именно – публикуване на лични данни на ищеца Г. В., доколкото вместо да е вписан номер на ЕКПОУ, е посочен ЕГН на физическото лице,

собственик на ЕТ „Георги Величков“. Твърди, че не е еднозначно кой е посочен като лице с необслужвани кредити физическото лице или ЕТ. Списъкът е публичен и до него имат достъп неограничен кръг от лица, които разполагат с личните му данни. В резултат на публикуване на личните му данни в този списък твърди, че се прекратени международни търговски договори.

Претендира обезщетение за пропуснати ползи от тези договори, за периода от 18.4.2013 г. до предявяване на исковата молба – 18.4.2018 г. Твърди, че тези договори са развалени в резултат на публикуване на личните данни в списъка, като е следвало да получи в качеството си на „фалиситатор“ съдействащ по сделката сума в размер на 2 000 000 щ.д.

В молба от 5.9.2025 г. относно тази претенция навежда, във връзка с дадени указания за уточняване на вече предявения иск, нови основания – че е неизплатено удостоверение С-50 от 1998 г., което на този етап, в тази процедура, е недопустимо, поради което и съдът не следва да разглежда нововъведените факти.

Твърди, че е развален втори търговски договор, като е пропуснал да реализира печалба на стойност от 2 800 000 щ.д. за същия период.

По отношение на исковите за неимуществени вреди твърди, че е претърпял вреди като физическо лице, изразяващи се в притеснения, страх и опасения за възможна злоупотреба, страх от реална заплаха, че няма да може да упражнява дейността си; притеснения, че е дискредитиран от близки, познати и колеги; бизнеспартньори; несигурност за бъдещето като търговец и физическо лице.

В писмените бележки на адв. П. М. се поддържа основателността на иска. Излагат се твърдения относно това, че публикуването на „неверни данни“ е довело до редица ищеца. С това е нарушен Закона за защита на личните данни.

Ответникът – Българска народна банка в отговора си поддържа нередовността на исковата молба, оспорва допустимостта и основателността на исковите. Твърди, че те са погасени по давност. Ответникът излага съображения, че липсва незаконосъобразен акт, действие или бездействие на БНБ – обстоятелство, което е установено между страните с влезли в сила съдебни актове на ВАС. Сочи, че със сила на присъдено нещо е установено между страните, че БНБ няма компетентност да извършва последващи промени в списъка по чл.3, ал.1 от ЗИОНК. Излага съображения, че преразглеждането в настоящото производство на въпроса за липса на незаконосъобразно бездействие е недопустимо. Ответникът счита фактическите твърдения на ищеца за взаимоотношенията му с търговската банка за неоснователни. Твърди, че са неоснователни твърденията на ищеца за извършени нарушения на ЗЗЛД от БНБ при изготвянето на информацията по чл.3, ал.1 от ЗИОНК и/или при предоставянето на специалния бюлетин по чл.2 от същата разпоредба. Излага съображения, че са изцяло неоснователни доводите на ищеца за допуснато нарушение на ЗЗЛД, при условие че данните за ищеца не представляват лични такива въз основа на изрична законова разпоредба. Ответникът счита за неоснователни и недоказани твърденията на Г. В. за претърпени вреди в сочения в исковата молба размер, доколкото по отношение на претендираните вреди същите са заявени само като размер, липсва конкретизация на основанието, на което се претендират неимуществените вреди и в какво се изразяват същите.

Представителят на СГП моли делото да се реши според доказателствата.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-ГРАД след като обсъди доводите на страните и прецени представените по делото доказателства, приема следното:

Съгласно чл.7 от Конституцията на РБ държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица.

Законът за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/, в чл. 1.ал.1 от ЗОДОВ предвижда, че държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност.

Съгласно чл. 4 от ЗОДОВ дължимото обезщетение е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Отговорността е обективна и не е обвързана от наличието или липсата на вина у длъжностното лице, пряк причинител на вредите.

Елемент от фактическия състав на отговорността на държавата е установяване незаконосъобразността на акта, действието или бездействието на държавния орган - т. е. ако изобщо не са регламентирани в закона или ако противоречат на материално правни и процесуални норми.

В тежест на ищеца е да установи наличието на кумулативно изискуемите предпоставки по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ - незаконосъобразен акт, отменен по съответен ред, действие или бездействие на административен орган по повод изпълнение на административна дейност, настъпила вреда, причинна връзка между отменения акт, действие или бездействие и вредата.

Съгласно тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. по т.гр. дело № 3/2004 г. на ОСГК на ВКС обезщетение за вреди от незаконни административни актове, може да се иска след тяхната отмяна с решение на съда, като унищожяеми, а при нищожните - с констатиране на нищожността в самия процес по обезщетяване на вредите. Когато вредите произтичат от фактически действия или бездействия на администрацията, обезщетението за тях може да се иска след признаването им за незаконни, което се установява в производството по обезщетяването. В първия случай вземането за обезщетение за вреди става изискуемо от момента на влизане в сила на решението, с което се отменя незаконния административен акт. В случай, че вредите произтичат от нищожен акт - от момента на неговото издаване.

Правото на обезщетение възниква от момента на увреждането, което е в резултат от действие на акт, противоречащ на закона. Активната процесуална легитимация, отнасяща се до упражняване на възникналото вече субективно право, за разлика от самото субективно право, възниква от момента на отмяната на административния акт като незаконосъобразен - член 204, ал. 1 от АПК, който сочи, че искът може да се предяви след отмяната на административния акт по съответния ред, регламентира само активната процесуална, но не и материалноправна легитимация.

В настоящия случай съдът намира, че не е налице първата от кумулативно необходимите предпоставки по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, а именно – в случая, предвид твърденията на ищеца, в качеството му на ЕТ, незаконосъобразно бездействие от страна на подуправителя на БНБ, да го заличи от списъка на лицата с необслужвани кредити, съставен от Централно управление на БНБ.

В този смисъл, се установява, видно от влязлото в сила решение № 1624/6.2.2019 г., постановено по адм.д. № 12557/2016 г. на ВАС, че е разгледана „искова молба“, с правно основание чл. 257 /отм./ АПК.

Съгласно чл. 257, ал. 1 от АПК (в приложимата редакция до отмяната и с ДВ бр.77/2018 г., в сила от 01.01.2019 г.), "бездействието на административния орган по задължение, произтичащо пряко от нормативен акт, може да се оспори безсрочно, като се прилагат съответно разпоредбите за оспорване на индивидуалните административни актове", а според ал. 2 - "с решението си съдът осъжда административния орган да извърши действието, като определя срок за това или отхвърля искането".

Видно от това решение е прието, че „не е налице първата предпоставка – липсва нормативен акт, който да задължава Подуправителя на БНБ, ръководещ управление „Б. надзор“ на БНБ, да коригира допуснатата грешка в изготвения от него на основание чл.3, ал.1 от ЗИОНК и публикувания от БНБ списъка на лицата с необслужвани кредити.“

Прието е също така, че „подуправителят на БНБ, ръководещ управление "Б. надзор" на Българската народна банка има задължение в срок от 75 дни от влизането на ЗИОНК в сила да изготви списък на лицата с необслужвани кредити, който в срок от три месеца от влизането в сила на закона се публикува в специален бюлетин от БНБ, но в правомощията на подуправителят на БНБ, ръководещ управление "Б. надзор" на БНБ не влизат задължения, които твърди ищеца – да коригира, при каквато и да е хипотеза, допуснатата грешка в списъка на лицата с необслужвани кредити, изготвен на основание чл.3, ал.1 от ЗИОНК.

След като подуправителят на БНБ няма посочените задължения, не е налице бездействие на административен орган по задължение, което да произтича пряко от нормативния акт - ЗИОНК. Следователно не е налице противозаконно бездействие, каквато теза се поддържа от ищеца в настоящото производство.“

Посочено е, че „защитата на накърнените права на ищеца би могла да се реализира по гражданско правен ред. В този смисъл се е произнасял и ВКС, като за пример може да бъде посочено Решение № 191/16.05.2014 г. на ВКС по т.д. № 504/2012 г., първо т.о., в което е прието, че лице, включено в списъка по ЗИОНК, съставен от БНБ, има правен интерес да предяви установителен иск, че не е било в кредитно или приравнено му правоотношение с търговска банка, след като банката е била заличена като правен субект, както и да установи, че списъкът по ЗИОНК в частта му за дълга на това лице е с невярно съдържание.“

Посоченото решение е оставено в сила с решение № 13603/14.10.2019 г., постановено по адм.д. № 5452/2019 г., като изцяло са възприети мотивите на първоинстанционния съд.

Ищецът е приложил решение на СЕС от 12 януари 2023 г. по дело 154/21 г., образувано по преюдицилно запитване относно регламент 2016/679, чл. 15, пар. 1, б. „в“ относно правото на субекта до неговите лични данни, както и информацията относно получателите, пред които са или ще бъдат разкрити личните данни. В посоченото решение се дава тълкуване относно достъпа на субекта до неговите лични данни – въпрос, който не е поставен в настоящото производство. Посочва се за задължение относно това да се уведоми субекта относно получателя на личните данни – конкретни получатели и при невъзможност – категориите.

Същевременно, следва да се отбележи, че съгласно чл. 16 ОРЗД се има предвид право на субекта на личните данни да ги коригира когато тези данни са неточни или непълни.

Действително, съгласно чл. 17 субектът на личните данни има право да иска изтриване на личните данни при условията по § 1. Съгласно § 2 администраторът е длъжен да ги изтрие когато е направил личните данни обществено достояние.

Същевременно обаче следва да се отбележи, че видно от цитираните по-горе влезли в сила решения ВАС, е прието, че подуправителят на БНБ не е длъжен да коригира/изтрие публикуваните вече лични данни на ищеца – т.е. не са налице предпоставките по чл. 17, § 1.

Ето защо настоящият състав намира, че исковете за присъждане на обезщетение, основани на посоченото незаконосъобразно „бездействие“ следва да се отхвърлят.

По отношение на второто заявено обстоятелство, а именно – публикуване на лични данни на ищеца Г. В., доколкото вместо да е вписан номер на ЕКПОУ, е посочен ЕГН на физическото лице, собственик на ЕТ „Георги Величков“. Твърди, че не е еднозначно кой е посочен като лице с неослужвани кредити физическото лице или ЕТ. Списъкът е публичен и до него имат достъп неограничен кръг от лица, които разполагат с личните му данни.

Следва да се посочи, на първо място, че ЕТ не е отделен субект на правото и различен от физическото лице, а с него се разширяват правомощията на физическото лице да действа в качеството му на търговец – така чл. 56 ТЗ, както и по арг. от чл. 59 ТЗ. По арг. от посочените норми, както и на чл. 58, ал. 1, т. 1 ТЗ, индивидуализиращ признак на ЕТ следва да е и ЕГН, наред с единния номер, с който се вписва в Търговския регистър. Безспорно, ЕГН е индивидуализиращ белег на физическото лице. Ето защо и индивидуализирането на ЕТ, посредством ЕГН не би следвало да се приеме като противоречащо на закона. Посочените аргументи, както и аргументът, че принципното публикуване в процесния случай на данни на ищеца, респ. – отказът да се заличат не може да се приеме за такова незаконосъобразно действие/бездействие, от което да се претендират вреди от административна дейност и оттам – следва да обусловят извод за неоснователност и на втория иск.

Предвид това, че не е налице една от кумулативно необходимите предпоставки за основателността на разглежданите искове, то не следва да се разглеждат останалите.

По иска за присъждане на неимуществени вреди. Поради изложените по-горе съображения настоящият състав намира, че са неоснователни, поради което и следва да се отхвърлят и исковете за присъждане на неимуществени вреди.

По разноските в производството:

В съответствие с нормата на чл. 81 ГПК съдът следва да се произнесе по исканията на страните за присъждане на разноски.

На основание чл. 78, ал. 4 ГПК, вр. чл. 37 от Закона за правната помощ, вр. чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ, ищецът следва да бъде осъден да заплати на ответника разноски от 200 лв. юрисконсултско възнаграждение.

Така мотивиран, Административен съд София-град, I-во отделение –64 състав:

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ предявените иски от Г. М. В., ЕГН [ЕГН], предявени като физическо лице и като ЕТ „Георги Величков“, ЕИК[ЕИК], ЕГН [ЕГН] [населено място], срещу Българска народна банка за присъждане на обезщетение за имуществени вреди в размер на 2 000 000 щатски долара - пропуснати ползи като физическо лице, както и в размер на 2 800 000 щатски долара в качеството му на ЕТ, както и два иска за неимуществени вреди от по 100 000 лева поради бездействия на длъжностни лица за заличаване списък за публикуване на личните му данни.

ОСЪЖДА Г. М. В. да заплати на Българска народна банка разноски в размер на 200 лв.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховен административен съд на Република България, в 14-дневен срок от съобщението.